

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра української мови та літератури

Олена Колган, Тетяна Колган, Руслана Падалка

**БІНАРНІ ЗАНЯТТЯ
З РИТОРИКИ ТА СТИЛІСТИКИ:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ
УКРАЇНСЬКИХ І ПОЛЬСЬКИХ ТЕКСТІВ
(методичні рекомендації)**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра української мови та літератури

БІНАРНІ ЗАНЯТТЯ
З РИТОРИКИ ТА СТИЛІСТИКИ:
ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ
УКРАЇНСЬКИХ І ПОЛЬСЬКИХ ТЕКСТІВ
(методичні рекомендації)

СЛОВ'ЯНСЬК, 2026

УДК 378.016:808.5:811.161.2'38+811.162.1'38(072)

Б62

Рекомендовано до друку вченою радою
Донбаського державного педагогічного університету
(протокол № 7 від «05» лютого 2026 р.)

Рецензенти:

Маторіна Н.М., доктор філологічних наук, професор кафедри германського та слов'янського мовознавства ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Васейко Ю.С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри полоністики і перекладу Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Б62 Автори: Колган О., Колган Т., Падалка Р. Бінарні заняття з риторики та стилістики: лінгвістичний аналіз українських і польських текстів (методичні рекомендації). Слов'янськ: ДДПУ, 2026. – 74 с.

У методичних рекомендаціях подано практичні завдання для засвоєння тем із мовно-літературного аналізу українських та польських текстів, список рекомендованої літератури та корисних покликань, а також тестові завдання до вивчення курсів із риторики та стилістики, лінгвістичного аналізу текстів української та польської мов із застосуванням міжпредметної інтеграції, завдання для самостійної роботи й питання, завдання для самоконтролю, які допоможуть здобувачам вищої освіти закріпити й удосконалити практичні навички з курсів риторики та стилістики, лінгвістичного аналізу текстів української та польської мов, уможливають здобувачам виявити самостійність під час опрацювання матеріалу курсу.

Для здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників ЗВО.

© Колган О., Колган Т., Падалка Р., 2026

© Донбаський державний педагогічний університет, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Методичні прийоми / навчальні стратегії для проведення бінарних занять	7
Завдання на матеріалі творів до проведення бінарних занять	11
Добірка інтерактивних вправ	18
Приклади тематичних бінарних модулів	24
Вправи для проведення бінарних занять	29
Добірка парних тематичних мотиваційних цитат українських та польських письменників	35
Питання для самоконтролю	38
Теми індивідуальних завдань у формі презентацій	41
Теми для проєктних методів (проєктів)	43
Підсумковий тестовий контроль	48
Ключі відповідей до підсумкового тесту	69
Список рекомендованої літератури	70
Корисні покликання	72
Список використаних джерел	73

ВСТУП

Сучасний етап розвитку філологічної освіти в Україні та Європі характеризується посиленою увагою до міждисциплінарності, інтеграції знань і формування практикоорієнтованих компетентностей майбутніх учителів мови й літератури. Освітні програми дедалі більше орієнтовано на підготовку фахівця нового типу – мобільного, рефлексивного, здатного до міжкультурної комунікації, критичного аналізу текстів різних стилів і жанрів, а також до ефективної мовленнєвої взаємодії в умовах багатомовного й полікультурного простору.

У цьому контексті особливої актуальності набувають бінарні заняття з риторики та стилістики, що поєднують теоретичні засади мовознавства з практикою текстоаналізу, перекладу й міжмовної інтерпретації. Такий формат навчальної роботи дає змогу не лише поглибити знання студентів із ключових розділів лінгвістики, а й сформуванати цілісне бачення мови як інструмента комунікації, культури й мислення.

Запропоновані методичні рекомендації спрямовані на реалізацію інтегрованого підходу до вивчення фонетики, лексикології, фразеології, морфології, синтаксису, стилістики, текстології та риторики на матеріалі українських і польських текстів. Особливу увагу приділено зіставному аналізу, що уможливило виявити спільні та відмінні риси двох слов'янських мов, простежити специфіку їх стилістичних ресурсів, риторичних стратегій і текстотвірних моделей.

Актуальність розробки зумовлена також потребами сучасної школи, де вчитель-філолог має бути готовим до викладання мови не ізольовано, а в тісному зв'язку з літературою, культурологією, історією, риторикою та основами перекладу. Інтегровані завдання, подані в рекомендаціях, орієнтовані на формування таких

ключових компетентностей:

- мовної та мовленнєвої;
- стилістичної та текстологічної;
- риторичної;
- міжкультурної та міжмовної;
- перекладацької;
- аналітичної й інтерпретаційної.

Методичні рекомендації ґрунтуються на компетентнісному, діяльнісному та комунікативному підходах до навчання мови. У центрі освітнього процесу перебуває текст – як базова одиниця навчання, об’єкт лінгвістичного аналізу й водночас результат мовленнєвої діяльності. Українські та польські тексти різних функціональних стилів (публіцистичного, наукового, офіційно-ділового, художнього, конфесійного, розмовного) слугують матеріалом для виконання завдань, спрямованих на розвиток умінь аналізувати мовні явища в їхньому функціональному, прагматичному та культурному вимірах.

Особливе місце в рекомендаціях посідає риторичний аспект, що передбачає аналіз мовленнєвих стратегій і тактик, аргументаційних моделей, засобів впливу на адресата, стилістичних фігур і тропів. Бінарний характер занять дає можливість зіставляти українські й польські риторичні традиції, аналізувати промови, прилюдні виступи, медійні тексти, есеї, зважаючи на національно-культурну специфіку мовленнєвої поведінки.

Не менш важливим складником є переклад та міжмовна інтерпретація, які розглядаються не лише як технічне відтворення змісту, а як складний творчий процес, що вимагає глибокого розуміння стилістики, контексту, прагматики й культурних кодів тексту. Запропоновані завдання сприяють розвитку навичок адекватного перекладу стилістично маркованих одиниць,

риторичних фігур, фразеологізмів, а також умінь коментувати перекладацькі рішення й аргументувати власну інтерпретацію.

Методичні рекомендації адресовані здобувачам, викладачам закладів вищої освіти та фахової перед вищої освіти, які здійснюють підготовку студентів філологічних і педагогічних спеціальностей. Матеріали можуть бути використані під час проведення лекційних і практичних занять, бінарних уроків, спецкурсів, факультативів, а також у процесі підготовки до педагогічної практики.

Структура рекомендацій передбачає систему інтегрованих завдань різного рівня складності, орієнтованих на індивідуальну, парну та групову роботу студентів. Такий підхід сприяє активізації навчально-пізнавальної діяльності, розвитку критичного мислення, уміння працювати з текстами в багатомовному середовищі та формуванню професійної мовної особистості майбутнього вчителя.

Отже, запропоновані методичні рекомендації покликані стати практичним інструментом реалізації інтегрованого, міжмовного й міжкультурного підходу до викладання риторики та стилістики, мовно-літературного аналізу тексту, забезпечуючи якісну підготовку фахівців, здатних ефективно працювати в сучасному освітньому просторі.

Методичні прийоми / навчальні стратегії для проведення бінарних занять

Лексика і семантика

Методичний прийом / навчальна стратегія	Завдання
Хибні друзі перекладача	Знайдіть у текстах слова-омоніми чи пароніми в українській і польській мовах, які мають різне значення. Поясніть семантичні відмінності.
Слово з біографією	Оберіть одне спільнокореневе слово в обох мовах і простежте його значення, стилістичне забарвлення та вживання в тексті.
Емоційний спектр	Випишіть емоційно забарвлену лексику з українського та польського текстів. Порівняйте способи передавання емоцій.
Ключове слово тексту	Визначте ключове слово в кожному тексті. Чи збігається їхня семантична роль?
Синонімічні гнізда	Побудуйте синонімічні ряди до одного поняття в обох мовах на основі тексту.

◆ Морфологія ◆

Методичний прийом / навчальна стратегія	Завдання
Мовна «переодягальня»	Проаналізуйте, як та сама частина мови (наприклад, прикметник) реалізується в українському й польському текстах.
Дієслівний портрет	Порівняйте часові та видові форми дієслів: що домінує і чому?
Іменник у фокусі	Визначте найчастотніші іменники та їх граматичні категорії в обох текстах.
Займенникова стратегія	Проаналізуйте роль займенників у створенні авторської позиції.
Числівники як маркери стилю	Дослідіть уживання числівників та їх функцію в текстах.

◆ Синтаксис ◆

Методичний прийом / навчальна стратегія	Завдання
Довжина має значення	Порівняйте середню довжину речень в українському та польському текстах.
Просте чи складне?	Визначте типи речень і поясніть стилістичний ефект.
Порядок слів	Проаналізуйте, як порядок слів впливає на смисл і акценти.
Синтаксичний	Знайдіть приклади паралельних

паралелізм	конструкцій та порівняйте їхню роль.
Питання без відповіді	Проаналізуйте риторичні запитання в текстах.

◆ Стилістика і прагматика ◆

Методичний прийом / навчальна стратегія	Завдання
Стиль під мікроскопом	Визначте функціональний стиль обох текстів і аргументуйте.
Автор і читач	Проаналізуйте мовні засоби встановлення контакту з читачем.
Мовна економія	Порівняйте рівень лаконічності та надмірності.
Оцінка в слові	Знайдіть оцінну лексику та порівняйте її інтенсивність.
Іронія між мовами	Визначте засоби створення іронії чи гумору.

◆ Текст і дискурс ◆

Методичний прийом / навчальна стратегія	Завдання
Композиційний скелет	Порівняйте структуру текстів (зачин, основна частина, фінал).
Текстові зв'язки	Проаналізуйте засоби когезії та когерентності.
Темарема в дії	Дослідіть актуальне членування речень.
Інтертекстуальні сліди	Знайдіть аллюзії чи культурні маркери.

Жанрове дзеркало	Визначте жанр текстів і порівняйте жанрові ознаки.
-------------------------	--

◆ **Креативні та міжкультурні** ◆

Методичний прийом / навчальна стратегія	Завдання
Лінгвістичний детектив	Визначте, який текст «оригінал», а який – переклад. Обґрунтуйте.
Переклад із коментарем	Перекладіть уривок і поясніть складні мовні рішення.
Мовний експеримент	Замініть стилістичні засоби в одному тексті за моделлю іншого.
Культурний код слова	Проаналізуйте слово або образ, що має різне культурне навантаження.
Один зміст – два голоси	Перепишіть фрагмент українського тексту польською (чи навпаки), зберігаючи стиль і прагматику.

Завдання на матеріалі творів до проведення бінарних занять

Лексика і семантика

Методичний прийом / навчальна стратегія	Твори	Завдання
Символічне слово	 Т. Шевченко «Заповіт» – А. Mickiewicz «Reduta Orдона»	Визначте ключові слова-символи. Як вони формують ідею боротьби?
Національно маркована лексика	 І. Франко «Каменярі» – J. Słowacki «Testament mój»	Випишіть слова з національно-культурною семантикою та порівняйте їхню функцію.
Фальшиві друзі перекладача	 О. Довженко «Зачарована Десна» – Bruno Schulz «Sklepy cynamonowe»	Знайдіть потенційно оманливі слова для перекладу.
Лексика простору	 М. Коцюбинський «Intermezzo» – W. Reymont «Chłopi»	Проаналізуйте, як лексика простору впливає на настрої тексту.
Емоційна палітра	 Леся Українка	Порівняйте засоби

	«Contra spem spero!» – К. І. Gałczyński «Spotkanie z matką»	вираження надії та внутрішньої сили.
--	---	---

◆ Морфологія в художньому тексті ◆

Методичний прийом / навчальна стратегія	Твори	Завдання
Дієслівний ритм	 Ю. Яновський «Майстер корабля» – J. Conrad «Lord Jim» (фрагменти польського перекладу)	Порівняйте видо-часові форми дієслів у наративі.
Іменник як образ	 П. Тичина «Сонячні кларнети» – J. Tuwim «Sokrates tańczący»	Дослідіть роль абстрактних іменників.
Прикметникова образність	 М. Коцюбинський «Тіні забутих предків» – S. Wyspiański «Wesele»	Проаналізуйте прикметники як засіб візуалізації.
Особові форми дієслова	 В. Стус «Як добре те, що смерті не боюсь я» – Z. Herbert «Przesłanie Pana Cogito»	Як особові форми дієслів формують ліричний «я» – образ?

Займенники та дистанція	 О. Забужко «Польові дослідження з українського сексу» – О. Tokarczuk «Prawiek i inne czasy»	Порівняйте використання займенників для створення дистанції або близькості.
--------------------------------	--	---

◆ **Синтаксис і ритм** ◆

Методичний прийом / навчальна стратегія	Твори	Завдання
Коротке vs розгорнуте речення	 В. Підмогильний «Місто» – В. Prus «Lalka»	Як синтаксис відображає психологізм?
Потік свідомості	 М. Хвильовий «Я (Романтика)» – W. Gombrowicz «Ferdydurke»	Проаналізуйте синтаксичну фрагментацію.
Риторичні конструкції	 І. Вишенський (послання) – P. Skarga «Kazania sejmowe»	Порівняйте риторичні прийоми впливу. Інверсія
	 Леся Українка «Лісова пісня» –	Визначте приклади інверсії та її функцію.

	 A. Fredro «Zemsta»	
Паралелізм у поезії	 Т. Шевченко «Садок вишневий коло хати» – J. Kochanowski «Pieśń świętojańska o Sobótce»	Проаналізуйте синтаксичний паралелізм.

Стилістика та прагматика

Методичний прийом / навчальна стратегія	Твори	Завдання
Фольклорні елементи	 Л. Костенко «Маруся Чурай» – O. Kolberg (записи народних пісень)	Визначте фольклорні стилістими.
Мовна іронія	 О. Вишня «Мисливські усмішки» – S. Mrożek «Tango»	Як створюється комічний ефект?
Висока і низька стилістика	 І. Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я» – M. Białoszewski «Pamiętnik z powstania warszawskiego»	Порівняйте стилістичні реєстри.
Авторська оцінка	 Ю. Андрухович	Знайдіть мовні маркери

	<p>«Рекреації» –</p> <p>D. Masłowska «Wojna polsko-ruska...»</p>	авторської позиції.
Мова персонажа	 <p>Панас Мирний «Хіба ревуть воли...» –</p> <p>E. Orzeszkowa «Nad Niemnem»</p>	Проаналізуйте соціально марковану лексику.

◆ **Текст, дискурс, культура** ◆

Методичний прийом / навчальна стратегія	Твори	Завдання
Образ дому	 <p>О. Довженко «Зачарована Десна» –</p> <p>C. Miłosz «Dolina Issy»</p>	Як мовні засоби формують концепт дому?
Природа як текст	 <p>М. Коцюбинський «Intermezzo» –</p> <p>J. Iwaszkiewicz «Brzezina»</p>	Проаналізуйте лексико-синтаксичні засоби пейзажу.
Історична пам'ять	 <p>У. Самчук «Марія» –</p> <p>A. Szczypiorski «Msza za miasto Arras»</p>	Порівняйте мовні стратегії осмислення травми.
Міфологічні коди	 <p>Леся Українка «Лісова пісня» –</p>	Визначте міфологеми та їх мовне

	 В. Leśmian «Dusiołek»	оформлення.
Релігійна лексика	 Г. Сковорода (притчі) – J. Twardowski (вірші)	Порівняйте семантику сакральної лексики.

◆ Креативні бінарні завдання ◆

Методичний прийом/навчальна стратегія	Твори	Завдання
Лінгвістичний перекладач	 Леся Українка «Contra spem spero!» – переклад польською	Проаналізуйте, що втрачається / зберігається.
Один образ – дві культури	 Т. Шевченко «Катерина» – А. Mickiewicz «Grażyna»	Порівняйте мовні засоби створення жіночого образу.
Стильова трансформація	 І. Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я» – W. Gombrowicz	Перепишіть уривок з «Кайдашевої сім'ї» в стилі Gombrowicza.
Автор vs перекладач	 Б. Шульц у перекладах 	Проаналізуйте лексичні й синтаксичні зміни.

	українською	
Діалог культур	 Ю. Андрухович «Московіада» – W. Gombrowicz «Trans-Atlantyk»	Як мова відображає культурний конфлікт?

Добірка інтерактивних вправ

Тип активності	Методичний прийом / навчальна стратегія	Форма	Завдання
1. Парні групі інтерактиви	1. «Лінгвістичне дзеркало»	Студенти працюють у парах: один аналізує фрагмент українського тексту, інший – польського.	Знайти 3 спільні та 3 відмінні лінгвістичні ознаки (лексика, синтаксис, стилістика).
	2. Термінологічний пінг-понг»	Один студент називає термін українською (когезія), інший – відповідник польською (kohezja) + коротке пояснення.	Можна у форматі швидкого батлу.
	3. «Живий аналіз»	Група отримує текст, поділений на частини (лексика / морфологія / синтаксис / стиль).	Кожна підгрупа аналізує свій рівень і презентує результат двома мовами.
	4. «Експертні станції»	Аудиторія поділяється на «станції»: лексична синтаксична стилістична текстова.	Групи рухаються між станціями й виконують мінізавдання на українському та

			польському матеріалі.
2. Ігрові формати	5. «Лінгвістичний детектив»	Студенти отримують оригінал і переклад (укр. ↔ пол.).	Потрібно визначити: де перекладач втрутився; які рівні мови змінено; що втрачено / збережено.
	6. «Злови термін»	Викладач читає визначення – студенти піднімають картку: український термін / польський відповідник.	Потрібно підібрати відповідник з добору української/польської лексики.
	7. «Так / Ні / Поясни»	Викладач подає твердження: «Когезія завжди гарантує когерентність».	Студенти голосують, а потім аргументують українською або польською.
	8. «Лінгвістичний Kahoot / Quizizz»	Питання/відповіді.	Студенти зіставляють терміни, наводять приклади з текстів, вибирають правильний аналіз фрагмента.
3. Творчо-аналітичні вправи	9. «Один текст – два аналізи»	Аналіз тексту.	Потрібно зробити аналіз тексту: за українською лінгвістичною традицією, за польською,

			порівняти термінологію та підходи.
	10. «Зміни рівень»	Співставлення.	Студенти змінюють: лексику → нейтральна / експресивна синтаксис → простий / ускладнений Потім пояснюють, як це вплинуло на стиль (двома мовами).
	11. «Коментар перекладача»	Лінгвістичний коментар	До перекладеного уривка здобувачі вищої освіти повинні написати лінгвістичний коментар: чому саме так, які терміни застосували.
	12. «Розріж текст»	Аналіз тексту.	Текст розрізано на абзаци або речення. Потрібно: відновити порядок пояснити засоби зв'язності.
4. Комунікативні інтерактиви	13. «Навчи партнера»	Бесіда.	Кожен студент отримує один термін. Завдання – пояснити його партнеру

			без підручника, іншою мовою.
	14. «Два викладачі»	Переклад.	Один студент пояснює поняття українською, другий – польською, використовуючи інші приклади.
	15. «Запитай – відповідай»	Опитування.	Студенти самі формулюють питання з аналізу тексту для іншої групи.
5. Рефлексивні та підсумкові	16. «Що змінилось?»	Бесіда.	Наприкінці заняття студенти завершують фрази: Сьогодні я зрозумів(ла), що в польській...В українській мові мене здивувало...
	17. «Мапа понять»	Створення інтелект-мапи.	Спільно створюють інтелект-карту термінів (укр./пол.).
	18. «Термін дня»	Бесіда.	Кожен обирає термін, який був найскладніший, і пояснює його власними

			словами.
6. Рольові та дискусійні	19. «Автор vs перекладач vs лінгвіст»	Рольова гра.	Ролі: автор тексту перекладач лінгвіст-аналітик Кожен захищає свою позицію.
	20. «Наукова міні-дискусія»	Дискусія.	Тема: «Чи однаково трактуються текстові категорії в українській і польській лінгвістиці?»
7. Швидкі активізації (5–7 хв)	21. Мозковий штурм	Батл.	Студенти відповідають на питання з блоків: «Термін + приклад» «Знайди помилку в аналізі» «Закінчи визначення» «Лінгвістичне лото» «Хто швидше знайде...»
8. Цифрові інтерактиви	«Інтерактивна навчальна стратегія»	Інтерактив.	Студенти створюють: – спільний Google-документ (аналіз онлайн) Padlet «Терміни укр.–пол.»; – Mentimeter (асоціації до

			терміну); – Jamboard (структура тексту); аудіоаналіз (короткий подкаст– рефлексія).
--	--	--	---

Приклади тематичних бінарних модулів

МОДУЛЬ 1. ТЕКСТ І ЙОГО ЦІЛІСНІСТЬ

Тексти:

М. Коцюбинський «Intermezzo» (уривок із пейзажем).

Ж. Івашківич «Brzezina» (опис природи).

Вправи:

1. «Композиційний скелет»

У групах визначте:

зачин;

розвиток;

фінал

→ порівняйте композицію обох текстів.

2. «Засоби зв'язності»

Знайдіть:

лексичні повтори;

займенникові заміни;

сполучники

→ класифікуйте як когезію

Рефлексивна міні-дискусія: Чи однаково природа «говорить» у двох культурах?

МОДУЛЬ 2. ЛЕКСИКА ТА СЕМАНТИКА

Тексти:

О. Довженко «Зачарована Десна» (дитячі спогади).

Czesław Miłosz «Dolina Issy» (фрагмент).

Вправи:

1. «Ключові слова»

Визначте 5 ключових слів → поясніть їх символіку.

2. «Хибні друзі перекладача»

Знайдіть слова, які можуть бути хибно інтерпретовані під час перекладу.

3. «Емоційна шкала»

Оцініть лексику за шкалою: нейтральна → емоційна
→ експресивна.

МОДУЛЬ 3. МОРФОЛОГІЯ В ТЕКСТІ

Тексти:

Леся Українка «Contra spem spero!».

Zbigniew Herbert «Przesłanie Pana Cogito».

Вправи:

1. «Дієслівний аналіз»

Випишіть дієслова → визначте:

час;

особу;

модальність.

2. «Ліричне “я”»

Як морфологічні форми створюють образ суб'єкта?
Креатив: перепишіть 2 рядки, змінивши дієслівний час → як змінюється смисл?

МОДУЛЬ 4. СИНТАКСИС І РИТМ

Тексти:

М. Хвильовий «Я (Романтика)».

Witold Gombrowicz «Ferdydurke» (уривок).

Вправи:

1. «Довгі vs короткі речення»

Порахуйте середню довжину речення.

2. «Синтаксичний хаос»

Знайдіть:

парцеляцію;

еліпсис;

повтори;

Дискусія: Чи синтаксис передає психологічний стан героя?

МОДУЛЬ 5. СТИЛІСТИКА

Й АВТОРСЬКА МОДАЛЬНІСТЬ

Тексти:

Остап Вишня «Мисливські усмішки».

Sławomir Mrożek «Tango» (діалог).

Вправи:

1. «Як створюється іронія?»

Випишіть стилістичні засоби:

гіпербола;

контраст;

розмовна лексика.

2. «Авторська оцінка»

Які мовні маркери передають ставлення автора?

3. Рольова гра

Один студент – «лінгвіст», другий – «читач».

Обговоріть: як мова впливає на сприйняття гумору.

МОДУЛЬ 6. ПЕРЕКЛАД І ДИСКУРС

Тексти:

Т. Шевченко «Заповіт».

польський переклад «Testament».

Вправи:

1. «Оригінал vs переклад»

Порівняйте:

лексику;

синтаксис;

ритм.

2. «Коментар перекладача»

Напишіть короткий лінгвістичний коментар до 1 строфи.

Дискусія: Чи можливий «ідеальний» переклад з погляду лінгвістики?

◆ ШВИДКІ ПІДСУМКОВІ ВПРАВИ

(до будь-якого модуля) ◆

1. Термін + приклад з тексту.
2. Знайди помилку в аналізі.
3. Закінчи визначення.
4. Один текст – один термін.
5. Мінітест у парах.

Вправи для проведення бінарних занять

ОНЛАЙН-ФОРМАТ

(короткі тексти або уривки, зручні для екрана)

Методичний прийом/навчальна стратегія	Онлайн-сервіс, редактор, платформа тощо	Твори
1. «Спільний аналіз»	Google Docs	Тексти: М. Коцюбинський – «Intermezzo» (пейзаж) J. Iwaszkiewicz – «Brzezina»
2. «Термін + приклад»	чат	Тексти: Леся Українка – «Contra spem spero!» Z. Herbert – «Przesłanie Pana Cogito»
3. «Живе опитування»	Mentimeter	Тексти: О. Довженко – «Зачарована Десна» Czesław Miłosz – «Dolina Issy»
4. «Breakout-аналіз»	Breakout EDU	Тексти: В. Підмогильний – «Місто» (психологічний опис)

		 В. Prus – «Lalka»
5. «Переклад із коментарем»	Padlet	Тексти: Т. Шевченко – «Садок вишневий коло хати» польський переклад (будь-який класичний)
6. «Лінгвістичний квіз»	Quizlet	Тексти: Остап Вишня – «Мисливські усмішки» Sławomir Mrożek – «Tango» (діалог)
7. «Хмара понять»	WordArt	Тексти: М. Хвильовий – «Я (Романтика)» Witold Gombrowicz – «Ferdydurke»
8. «Аудіоаналіз»	Edpuzzle	Тексти: Ліна Костенко – «Страшні слова, коли вони мовчать» Wisława Szymborska – «Słowa»
9. «Знайди помилку»	Wordwall	Тексти: Панас Мирний – «Хіба режуть воли...»

		 Eliza Orzeszkowa – «Nad Niemnem»
10. «Мікроесе в чаті»	Classtime	<p>Тексти:</p> Ю. Андрухович – «Рекреації»
		 Dorota Masłowska – «Wojna polsko-ruska...» Фокус: авторська модальність.

ОФЛАЙН-ФОРМАТ

(друковані тексти, робота з папером і дошкою)

1. «Лінгвістичне коло»

Тексти:

Т. Шевченко – «Заповіт».

Adam Mickiewicz – «Reduta Orдона».

Терміни: символ, риторика, патетика.

2. «Текст під маркерами»

Тексти:

М. Коцюбинський – «Тіні забутих предків».

Stanisław Wyspiański – «Wesele».

Фокус: прикметники, образність.

3. «Експертні столи»

Тексти:

І. Франко – «Каменярі».

Juliusz Słowacki – «Testament mój».

Рівні: лексика/морфологія /стиль.

4. «Розрізаний текст»

Тексти:

І. Нечуй–Левицький – «Кайдашева сім'я».

Henryk Sienkiewicz – «Janko Muzykant».

Фокус: композиція, когезія.

5. «Термінологічні картки»

Тексти:

Г. Сковорода – притчі.

Jan Twardowski – вірші.

Терміни: підтекст, символ, сакральна лексика..

6. «Живий переклад»

Тексти:

Леся Українка – «Лісова пісня» (діалоги).

переклад польською.

Фокус: синтаксис діалогу.

7. «Два аналітики»

Тексти:

Улас Самчук – «Марія».

Andrzej Szczypiorski – «Msza za miasto Arras».

Фокус: історична пам'ять, лексика.

8. «Лінгвістичний суд»

Тексти:

Т. Шевченко – «Катерина».

Adam Mickiewicz – «Grażyna».

Ролі: автор/перекладач/лінгвіст.

9. «Мапа тексту»

Тексти:

О. Довженко – «Україна в огні».

Tadeusz Borowski – «Proszę państwa do gazu».
Фокус: тема – рема – підтекст.

10. «Рефлексивна стрічка»

Тексти:

Ліна Костенко – вибрані вірші.

Wisława Szymborska – вибрані вірші.

Підсумок заняття.

Добірка парних тематичних мотиваційних цитат українських та польських письменників

1. Любов до Батьківщини

 Олександр Довженко: «Любіть землю, бо без неї ви сироти» [1, с. 471].

 Stefan Żeromski: «Ojczyzna to zbiorowy obowiązek» [19, с. 68].

2. Свобода і гідність

 Тарас Шевченко: «Борітеся – поборете, вам Бог помагає» [9, с. 260].

 Adam Mickiewicz: «Walka o wolność, gdy się raz zaczyna, z ojca krwią spada dziedzictwem na syna» [14, с. 58].

3. Освіта і саморозвиток

 Григорій Сковорода: «Не той дурний, хто не знає, а той, хто знати не хоче» [5, с. 560].

 Janusz Korczak: «Nie ma dzieci – są ludzie» [12, с. 106].

4. Сила слова

 Ліна Костенко: «Страшні слова, коли вони мовчать» [3, с. 12].

 Wisława Szymborska: «Słowo – to czasem za dużo, a czasem za mało» [18, с. 32].

5. Сила духу

Леся Українка: «Contra spem spero!» [7, с. 56].

Zbigniew Herbert: «Idź wyprostowany wśród tych, co na kolanach» [10, с. 86].

6. Людяність і мораль

Іван Франко: «Людина – найвища цінність на землі» [8, с. 343].

Czesław Miłosz: «Nie bądź obojętny» [15, с. 254].

7. Служіння суспільству

Михайло Драгоманов: «Поступ людства залежить від поступу особистості [2, с. 124]».

Henryk Sienkiewicz: «Narody tracąc pamięć, tracą życie» [16, с. 124].

8. Самопізнання

Григорій Сковорода: «Пізнай себе – то буде наука з наук» [5, с. 692].

Stanisław Lem: «Człowiek nie jest tym, kim myśli, że jest, lecz tym, co robi» [13, с. 412].

9. Справедливість і правда

Григорій Сковорода: «У правді – сила, у справедливості – вічність» [5, с. 842].

Juliusz Słowacki. «Prawda jest jak słońce: choćbyś

ją zakrył dłonią, nie przestanie świecić» [17, с. 184].

10. Сенс життя і цінності

Павло Тичина: «Життя – це боротьба світла й темряви в людині» [6, с. 5].

Karol Wojtyła (Jan Paweł II): «Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest» [11, с. 248].

Цю добірку на заняттях з названої навчальної дисципліни можна використовувати: для бінарних обговорень; як вступ до аналізу тексту; для вправ «порівняй ідею – порівняй мовні засоби»; як матеріал для есе / дискусії / рефлексії.

Питання для самоконтролю

Фонетика та графіка

1. Проаналізуйте фонетичні відповідники приголосних української та польської мов у позиції між голосними.
2. Порівняйте реалізацію м'яких приголосних у словах-паронімах української та польської мов.
3. Які польські графеми не мають прямого фонетичного еквіваленту в українській мові? Наведіть приклади.
4. Як позиційний наголос впливає на лексичне значення в обох мовах?
5. Проаналізуйте труднощі передачі українських дифтонгів польською мовою та навпаки.

Лексика та семантика

1. Поясніть феномен «хибних друзів перекладача» на прикладі конкретних українсько-польських лексем.
2. Як запозичення змінюють семантичне поле слова в українській та польській мовах?
3. Порівняйте синонімічні ряди, що позначають емоційні стани, у польських та українських текстах.
4. Які лексичні засоби реалізують національні та культурні відтінки значення в обох мовах?
5. Проаналізуйте полісемію ключових термінів у наукових і художніх текстах.

Морфологія

1. Порівняйте систему відмінювання іменників у польській та українській мовах.
2. Як реалізована категорія роду в прикметниках і займенниках обох мов?

3. Порівняйте використання видів дієслів у текстах різних стилів.
4. Проаналізуйте функціонування зменшувально-пестливих суфіксів у польській та українській.
5. Порівняйте морфологічні засоби вираження модальності в обох мовах.

◆ Синтаксис ◆

1. Які типи речень переважають у науково-публіцистичних текстах польською та українською мовами?
2. Порівняйте роль порядку слів у формуванні актуальної інформації в реченні.
3. Як реалізується безособовість у польських й українських текстах?
4. Проаналізуйте відмінності в побудові складнопідрядних речень в обох мовах.
5. Які синтаксичні конструкції ускладнюють переклад з української на польську?

◆ Стилїстика та текстологія ◆

1. Порівняйте стилістичні маркери офіційно-ділового та художнього текстів у польській та українській.
2. Проаналізуйте засоби експресивності в художніх текстах обох мов.
3. Порівняйте когезійні засоби (зв'язки, повтори, сполучники) у наукових та публіцистичних текстах.
4. Як реалізується метафоричне значення в українських та польських текстах?
5. Проаналізуйте роль прагматичних маркерів у дискурсі обох мов.

◆ Переклад та міжмовна інтерпретація ◆

1. Які лінгвістичні рівні є найпроблемнішими під час перекладу польських наукових текстів українською?
2. Як зберегти стиль автора під час перекладу художніх творів між польською та українською?
3. Порівняйте трансформації, що застосовуються під час передачі українських і польських фразеологізмів.
4. Як перекладач компенсує невідповідності граматичних категорій між мовами?
5. Яку роль відіграє контекст у лінгвістичному аналізі двомовного тексту?

Теми індивідуальних завдань у формі презентацій

Фонетика та графіка

1. Фонетичні відповідники приголосних у польській та українській мовах.
2. Особливості наголосу і його роль у лексичному значенні в обох мовах.
3. Передача м'якості приголосних у польській та українській орфографії.
4. Дифтонги та їх під час перекладу між польською та українською.
5. Транслітерація власних назв: проблеми та стратегії.

Лексика та семантика

1. Фальшиві друзі перекладача: аналіз прикладів українсько-польських відповідників.
2. Запозичення в польській і українській: зміни семантики та стилістики.
3. Порівняння синонімів для вираження емоцій у польських і українських текстах.
4. Лексичні маркери культурного контексту: польські і українські реалії.
5. Полісемія і контекст: наукові та художні тексти.

Морфологія

1. Порівняльний аналіз відмінювання іменників у польській та українській мовах.
2. Категорія роду у прикметниках і займенниках: польська/українська.
3. Використання видів дієслів у текстах різних стилів.
4. Зменшувально-пестливі суфікси в польській та українській: функції і відмінності.
5. Морфологічні засоби вираження модальності.

◆ Синтаксис ◆

1. Порядок слів і актуальне членування речення: польська та українська.
2. Безособові конструкції у польській та українській мовах.
3. Складнопідрядні речення: труднощі перекладу та аналізу.
4. Синтаксичні маркери офіційно-ділового стилю.
5. Порівняльний аналіз складносурядних конструкцій у польській та українській.

◆ Стилїстика та текстологія ◆

1. Стилїстичні маркери художніх і публіцистичних текстів.
2. Когеzійні засоби в наукових і публіцистичних текстах обох мов.
3. Експресивність і образність у художніх текстах польською та українською.
4. Метафоричні конструкції та їх культурні відмінності.
5. Прагматика повтору та стилїстичні ефекти в тексті.

◆ Переклад та міжмовна інтерпретація ◆

1. Трансформації в процесі перекладу польських наукових текстів українською.
2. Збереження авторського стилю в процесі перекладу художніх творів.
3. Переклад фразеологізмів: стратегії та проблеми.
4. Компенсація граматичних та лексичних невідповідностей між польською та українською.
5. Контекст і його роль у лінгвістичному аналізі двомовного тексту.

Теми для проєктних методів (проєктів)

№	Тема проєкту	Тип тексту	Метод виконання	Очікуваний результат
1	Порівняльний аналіз наголосних схем у польських та українських художніх текстах	Художній	Аналіз, порівняння фонетики	Таблиця наголосів, короткий звіт, приклади
2	Вплив фонетичних відповідників приголосних на переклад українсько-польських діалогів	Діалоги	Порівняльний аналіз, транслітерація	Звіт з прикладами, перекладені фрагменти
3	Транслітерація власних назв між польською та українською (на прикладі творів названих мов)	Різні	Практичне завдання з транслітерації	Таблиця правил і прикладів, коротка презентація
4	Аналіз графічних засобів передачі м'якості приголосних в українських і польських текстах	Художній / публіцистичний	Фонетико–графічний аналіз	Звіт з порівняльною таблицею
5	Порівняння передачі дифтонгів у польських й українських текстах	Художній	Фонетичний аналіз, порівняння	Таблиця відповідників, звіт
6	Дослідження «хибних друзів перекладача» у текстах	Художній/публіцистичний	Лексичний аналіз, приклади	Таблиця «помилкових

	українською та польською мовами		перекладу	відповідників», презентація
7	Запозичення та кальки: семантичні зміни (на прикладі українських і польських текстів)	Науковий / публіцистичний	Лексичний аналіз	Звіт з прикладами запозичень, порівняльна таблиця
8	Порівняння синонімів для емоційних станів (на прикладі українських і польських текстів)	Художній	Семантичний аналіз	Таблиця синонімів, короткий звіт
9	Аналіз культурно–специфічної лексики (на прикладі українських і польських текстів)	Художній / публіцистичний	Лексико-культурний аналіз	Звіт із прикладами культурно-специфічних слів
10	Полісемія у художніх та наукових текстах (на прикладі українських і польських текстів)	Художній / науковий	Семантичний аналіз	Таблиця полісемії з прикладами
11	Порівняльний аналіз відмінювання іменників (на прикладі українських і польських текстів)	Науковий / публіцистичний	Морфологічний аналіз	Таблиця відмінювань, приклади
12	Категорія роду в прикметниках та займенниках (на прикладі українських і польських	Науковий	Морфологічний аналіз	Таблиця категорії роду, звіт

	текстів)			
13	Використання видів дієслів (на прикладі українських і польських текстів)	Художній / публіцистичний	Морфологічний аналіз	Звіт з прикладами форм дієслів
14	Зменшувально-пестливі суфікси: функції (на прикладі українських і польських текстів)	Художній	Морфологічний і стилістичний аналіз	Таблиця суфіксів з функціями
15	Морфологічні засоби вираження модальності (на прикладі українських і польських текстів)	Науковий / публіцистичний	Морфологічний аналіз	Таблиця модальних форм та прикладів
16	Порядок слів й актуальне членування (на прикладі українських і польських текстів)	Художній / публіцистичний	Синтаксичний аналіз	Таблиця порівняння, звіт
17	Безособові конструкції в текстах (на прикладі українських і польських текстів)	Науковий / публіцистичний	Синтаксичний аналіз	Таблиця прикладів, короткий звіт
18	Складнопідрядні речення: відмінності та переклад (на прикладі українських і польських текстів)	Художній / публіцистичний	Синтаксичний аналіз, переклад	Звіт з прикладами конструкцій
19	Синтаксичні маркери офіційно-	Офіційно-діловий	Синтаксичний і	Таблиця маркерів,

	ділового стилю (на прикладі українських і польських текстів)		стилістичний аналіз	звіт
20	Порівняльний аналіз складносурядних конструкцій (на прикладі українських і польських текстів)	Художній / публіцистичний	Синтаксичний аналіз	Таблиця прикладів, звіт
21	Стилістичні маркери публіцистичних текстів (на прикладі українських і польських текстів)	Публіцистичний	Стилістичний аналіз	Таблиця маркерів, презентація
22	Аналіз когезійних засобів у текстах (на прикладі українських і польських текстів)	Науковий / публіцистичний	Текстологічний аналіз	Таблиця сполучників, повторів, звіт
23	Дослідження експресивності в художніх текстах (на прикладі українських і польських текстів)	Художній	Стилістичний аналіз	Звіт з прикладами експресивних засобів
24	Метафоричні конструкції та їх культурні відмінності (на прикладі українських і польських текстів)	Художній	Семантичний і стилістичний аналіз	Таблиця метафор, короткий звіт
25	Прагматична функція повторів та стилістичних прийомів (на	Художній / публіцистичний	Текстологічний і стилістичний	Таблиця прикладів, звіт

	прикладі українських і польських текстів)		аналіз	
26	Трансформації під час перекладу українських/польських наукових текстів (на прикладі українських і польських текстів)	Науковий	Переклад, порівняння	Перекладені фрагменти, аналіз трансформацій
27	Збереження авторського стилю під час перекладу художніх творів (українських/польських)	Художній	Переклад, стилістичний аналіз	Перекладений фрагмент, звіт про стиль
28	Стратегії перекладу фразеологізмів (на прикладі українських і польських текстів)	Художній / публіцистичний	Переклад і порівняння	Таблиця стратегій перекладу, приклади
29	Компенсація граматичних та лексичних невідповідностей (на прикладі українських і польських текстів)	Науковий / художній	Переклад, аналіз	Звіт з прикладами компенсації
30	Контекстуальний аналіз двомовного тексту (на прикладі українських і польських текстів)	Художній / публіцистичний	Порівняльний аналіз	Таблиця відповідностей, короткий аналітичний звіт

Підсумковий тестовий контроль

1

Основною одиницею лінгвістичного аналізу тексту є:

- A. слово.
- B. речення.
- C. текст.
- D. абзац.

2

Текст відрізняється від набору речень насамперед:

- A. кількістю слів.
- B. наявністю теми та зв'язності.
- C. граматичною правильністю.
- D. уживанням займенників.

3

Категорія зв'язності тексту передбачає:

- A. емоційність мовлення.
- B. логічні та граматичні зв'язки між частинами тексту.
- C. наявність заголовка.
- D. стилістичну однорідність.

4

Когезія в тексті – це:

- A. тематична єдність.
- B. смислова завершеність.
- C. формально–мовні засоби зв'язку.
- D. експресивність.

5

Когерентність тексту означає:

- A. формальну зв'язаність.
- B. смислову цілісність.

- C. наявність повторів.
- D. граматичну правильність.

6

До лексичних засобів зв'язку належить:

- A. інтонація.
- B. лексичний повтор.
- C. порядок слів.
- D. пауза.

7

До граматичних засобів зв'язку належить:

- A. синонім.
- B. Антонім.
- C. займенник.
- D. епітет.

8

Тема тексту – це:

- A. основна думка.
- B. те, про що йдеться в тексті.
- C. оцінка автора.
- D. стиль тексту.

9

Рема – це:

- A. відома інформація.
- B. Заголовок.
- C. нова інформація в реченні.
- D. тема тексту.

10

Актуальне членування речення ґрунтується на поділі на:

- A. підмет і присудок.
- B. тему і рему.
- C. головні та другорядні члени.
- D. частини мови.

11

Мікротема – це:

- A. загальна тема тексту.
- B. тема абзацу або фрагмента.
- C. підтема заголовка.
- D. жанр тексту.

12

Абзац у тексті виконує насамперед функцію:

- A. граматичну.
- B. Ритмічну.
- C. композиційно–сміслову.
- D. стилістичну.

13

Композиція тексту – це:

- A. сукупність речень.
- B. послідовність викладу частин.
- C. кількість абзаців.
- D. мовні засоби.

14

До основних композиційних частин належать:

- A. вступ, основна частина, висновок.
- B. тема, рема, висновок.
- C. заголовок, підзаголовок, текст.
- D. речення, абзац, розділ.

15

Функціональний стиль тексту визначається:

- A. кількістю речень.
- B. метою спілкування та сферою вживання.
- C. обсягом тексту.
- D. наявністю термінів.

16

Ознакою наукового стилю є:

- A. емоційність.
- B. Образність.
- C. термінологічність.
- D. розмовна лексика.

17

Ознакою публіцистичного стилю є:

- A. нейтральність.
- B. закличність та оцінність.
- C. відсутність автора.
- D. стандартизованість.

18

Ознакою художнього стилю є:

- A. точність формулювань.
- B. Логічність.
- C. образність.
- D. офіційність.

19

Текст–розповідь характеризується:

- A. статичністю.
- B. переліком ознак.
- C. розвитком подій у часі.
- D. доведенням тез.

20

Текст–опис характеризується:

- A. динамікою подій.
- B. аргументацією.
- C. переліком ознак предмета.
- D. діалогічністю.

21

Текст–роздум має на меті:

- A. описати предмет.
- B. передати події.
- C. довести або спростувати думку.
- D. створити образ.

22

Логічний зв'язок між частинами тексту забезпечується через:

- A. метафори.
- B. аргументацію.
- C. риму.
- D. діалектизми.

23

Анафора – це:

- A. повтор на початку речень.
- B. повтор у кінці речень.
- C. синонімічна заміна.
- D. протиставлення.

24

Епіфора – це:

- A. повтор у середині речень.
- B. повтор на початку.
- C. повтор у кінці.

D. повтор у заголовку.

25

Текстова категорія інформативності пов'язана з:

- A. кількістю слів.
- B. обсягом абзаців.
- C. новизною повідомлення.
- D. стилем тексту.

26

Імпліцитна інформація – це:

- A. прямо висловлена.
- B. прихована, невиражена безпосередньо.
- C. надлишкова.
- D. повторна.

27

Експліцитна інформація – це:

- A. підтекст.
- B. прихований зміст.
- C. прямо виражена інформація.
- D. емоційна оцінка.

28

Підтекст – це:

- A. тема тексту.
- B. прихований смисл.
- C. композиція.
- D. стиль.

29

Інтертекстуальність – це:

- A. зв'язок між абзацами.
- B. використання різних стилів.

- C. взаємодія з іншими текстами.
- D. багатозначність.

30

Авторська модальність відображає:

- A. граматичний час.
- B. ставлення автора до повідомлюваного.
- C. тему тексту.
- D. жанр.

31

Адресат тексту – це:

- A. автор.
- B. редактор.
- C. читач або слухач.
- D. перекладач.

32

Комунікативна мета тексту – це:

- A. стиль.
- B. кількість абзаців.
- C. намір автора.
- D. обсяг.

33

Монологічний текст характеризується:

- A. наявністю діалогу.
- B. односторонньою комунікацією.
- C. питально–відповідною формою.
- D. чергуванням реплік.

34

Діалогічний текст характеризується:

- A. наявністю автора.

- В. відсутністю адресата.
- С. чергуванням реплік співрозмовників.
- Д. великою кількістю термінів.

35

Контекст – це:

- А. заголовок тексту.
- В. оточення мовної одиниці в тексті.
- С. стиль тексту.
- Д. тема.

36

Ситуативність тексту означає:

- А. залежність від конкретних умов спілкування.
- В. наявність сюжету.
- С. використання діалектизмів.
- Д. емоційність.

37

Цілісність тексту забезпечується:

- А. різноманітністю стилів.
- В. тематичною єдністю.
- С. кількістю абзаців.
- Д. складними реченнями.

38

Надфразна єдність – це:

- А. складне речення.
- В. група тематично пов'язаних речень.
- С. абзац.
- Д. розділ.

39

Дейктичні елементи в тексті – це:

- A. прикметники.
- B. числівники.
- C. вказівні слова (тут, там, цей).
- D. сполучники.

40

Хронологічний зв'язок ґрунтується на:

- A. причинно–наслідкових відношеннях.
- B. часовій послідовності подій.
- C. просторових відношеннях.
- D. логічних доведеннях.

41

Причинно–наслідковий зв'язок указує на:

- A. час події.
- B. місце події.
- C. залежність між причиною і результатом.
- D. повтор інформації.

42

Паралельний зв'язок між реченнями означає:

- A. послідовний розвиток думки.
- B. зіставлення однорідних фактів.
- C. протиставлення.
- D. узагальнення.

43

Ланцюговий зв'язок між реченнями означає:

- A. незалежність речень.
- B. повтор однакових конструкцій.
- C. послідовне підхоплення інформації.
- D. відсутність теми.

44

Компресія тексту – це:

- A. розширення змісту.
- B. скорочення без втрати смислу.
- C. заміна стилю.
- D. переклад.

45

Редукція інформації означає:

- A. збільшення обсягу.
- B. деталізацію.
- C. зменшення кількості повідомлюваного.
- D. ускладнення тексту.

46

Надлишковість інформації в тексті може:

- A. заважати сприйняттю.
- B. не впливати на розуміння.
- C. покращувати логіку.
- D. замінювати тему.

47

Семантичне поле – це:

- A. сукупність слів однієї частини мови.
- B. група слів, об'єднаних спільним значенням.
- C. усі слова тексту.
- D. терміни.

48

Ключові слова тексту:

- A. повторюються випадково.
- B. не мають значення.
- C. відображають основну тему.
- D. є службовими словами.

49

Заголовок тексту виконує функцію:

- A. лише естетичну.
- B. номінативну та інформативну.
- C. граматичну.
- D. фонетичну.

50

Тематичний розвиток тексту – це:

- A. зміна стилю.
- B. розгортання теми впродовж тексту.
- C. поділ на абзаци.
- D. повтор заголовка.

51

Референція в тексті пов'язана з:

- A. логікою.
- B. віднесенням мовних одиниць до об'єктів дійсності.
- C. стилем.
- D. жанром.

52

Катафора – це:

- A. відсилення до попереднього елемента.
- B. відсилення до наступного елемента.
- C. повтор слова.
- D. синонім.

53

Анафора (у текстознавстві) – це:

- A. відсилення вперед.
- B. відсилення назад.
- C. емоційний повтор.
- D. граматична помилка.

54

Текстова ізотопія – це:

- A. різноманітність тем.
- B. повторюваність семантичних ознак.
- C. порушення логіки.
- D. стилістичний прийом.

55

Наратив – це:

- A. опис.
- B. міркування.
- C. оповідний текст.
- D. діалог.

56

Дискурс відрізняється від тексту тим, що:

- A. має іншу мову.
- B. завжди усний.
- C. враховує ситуацію спілкування.
- D. не має автора.

57

Комунікативна перспектива тексту пов'язана з:

- A. темою і ремою.
- B. частинами мови.
- C. пунктуацією.
- D. фонетикою.

58

Топік у тексті – це:

- A. стиль.
- B. головна тема.
- C. жанр.
- D. адресат.

59

Рематичний розвиток означає:

- A. повтор теми.
- B. розгортання нової інформації.
- C. зміну стилю.
- D. скорочення тексту.

60

Текстова домінанта – це:

- A. частина мови.
- B. провідна смислова ознака.
- C. кількість речень.
- D. тип зв'язку.

61

Фонові знання адресата важливі для:

- A. граматики.
- B. правильного розуміння тексту.
- C. орфографії.
- D. пунктуації.

62

Пресупозиція – це:

- A. основна думка.
- B. припущення, спільне для автора й читача.
- C. підтекст.
- D. аргумент.

63

Експресивність тексту зумовлена:

- A. нейтральною лексикою.
- B. емоційно забарвленими засобами.
- C. термінами.
- D. цифровими даними.

64

Оцінна лексика виражає:

- A. факти.
- B. часові відношення.
- C. ставлення мовця.
- D. простір.

65

Інтенція автора – це:

- A. жанр.
- B. стиль.
- C. комунікативний намір.
- D. тема.

66

Текстовий маркер – це:

- A. випадкове слово.
- B. слово або конструкція, що сигналізує про зв'язок частин тексту.
- C. частина мови.
- D. термін.

67

Метатекстові елементи – це:

- A. художні образи.
- B. пояснення автора щодо організації тексту.
- C. діалектизми.
- D. іншомовні слова.

68

Поліфункціональність тексту означає:

- A. одну мету.
- B. відсутність теми.
- C. поєднання кількох функцій.

D. складну граматику.

69

Смислова домінанта абзацу – це:

- A. перше слово.
- B. останнє речення.
- C. головна думка фрагмента.
- D. кількість слів.

70

Лінгвістичний аналіз тексту передбачає:

- A. лише граматичний розбір.
- B. лише стилістичний аналіз.
- C. комплексне вивчення структури, змісту й функцій.
- D. переказ тексту.

71

Лінгвістичний аналіз тексту – це:

- A. вивчення окремих слів поза контекстом.
- B. аналіз тексту як цілісної мовної одиниці.
- C. переклад тексту іншою мовою.
- D. літературознавчий аналіз образів.

72

Текст як одиниця мовлення характеризується:

- A. лише граматичною правильністю.
- B. зв'язністю та цілісністю.
- C. наявністю рими.
- D. діалогічністю.

73

Когезія – це:

- A. логічна послідовність думок.
- B. тематична єдність тексту.

- С. формальна зв'язність мовних одиниць.
- Д. емоційна забарвленість.

74

Когерентність означає:

- А. граматичну правильність.
- В. смислову цілісність тексту.
- С. наявність стилістичних засобів.
- Д. жанрову визначеність.

75

Яка категорія НЕ належить до текстових?

- А. цілісність.
- В. зв'язність.
- С. відмінок.
- Д. завершеність.

76

Тема тексту – це:

- А. головна думка.
- В. предмет мовлення.
- С. авторська позиція.
- Д. підтекст.

77

Рема – це:

- А. відоме в реченні.
- В. нова інформація.
- С. стилістичний засіб.
- Д. синтаксична конструкція.

78

Актуальне членування речення містить:

- А. підмет і присудок.

- В. тему і рему.
- С. основу і другорядні члени.
- Д. головні і залежні слова.

79

Контекст – це:

- А. позамовна ситуація.
- В. сукупність умов спілкування.
- С. мовне оточення одиниці.
- Д. стиль тексту.

80

Позамовні умови спілкування – це:

- А. контекст.
- В. ситуація мовлення.
- С. текст.
- Д. синтаксис.

81

Функціональний стиль – це:

- А. індивідуальна манера автора.
- В. різновид мови, зумовлений сферою спілкування.
- С. художній прийом.
- Д. жанр.

82

Який стиль НЕ належить до функціональних?

- А. науковий.
- В. офіційно-діловий.
- С. художній.
- Д. емоційний.

83

Жанр – це:

- A. тип речень.
- B. форма реалізації стилю.
- C. мовна норма.
- D. синтаксична категорія.

84

Авторська модальність – це:

- A. логіка викладу.
- B. ставлення автора до зображуваного.
- C. тип мовлення.
- D. композиція.

85

Типи мовлення:

- A. художній, науковий, публіцистичний.
- B. розповідь, опис, роздум.
- C. монолог, діалог, полілог.
- D. простий, складний.

86

Композиція тексту – це:

- A. набір стилістичних засобів.
- B. структура й організація тексту.
- C. мовні помилки.
- D. система рим.

87

Зачин тексту виконує функцію:

- A. підсумкову.
- B. кульмінаційну.
- C. вступну.
- D. оцінну.

88

Підтекст – це:

- A. повтор інформації.
- B. прихований смисл.
- C. тема тексту.
- D. жанрова ознака.

89

Інтертекстуальність – це:

- A. наявність складних речень.
- B. зв'язок тексту з іншими текстами.
- C. внутрішня зв'язність.
- D. емоційність.

90

Лексичний рівень аналізу охоплює:

- A. порядок слів.
- B. словниковий склад тексту.
- C. інтонацію.
- D. композицію.

91

Синтаксичний аналіз тексту передбачає:

- A. аналіз звуків.
- B. аналіз слів.
- C. аналіз речень і конструкцій.
- D. аналіз теми.

92

Стилістичні засоби – це:

- A. граматичні форми.
- B. мовні одиниці з експресивною функцією.
- C. частини мови.
- D. типи речень.

93

Експресивність тексту пов'язана з:

- A. точністю.
- B. логічністю.
- C. емоційністю.
- D. стандартизованістю.

94

Норма літературної мови – це:

- A. індивідуальний стиль.
- B. історично закріплений мовний зразок.
- C. діалект.
- D. жаргон.

95

Мовна варіативність означає:

- A. порушення норми.
- B. наявність кількох допустимих форм.
- C. стилістичну помилку.
- D. суржик.

96

Адресат тексту – це:

- A. автор.
- B. читач / слухач.
- C. перекладач.
- D. редактор.

97

Комунікативна мета тексту – це:

- A. тема.
- B. жанр.
- C. намір автора.
- D. композиція.

98

Дискурс це:

- A. письмовий текст.
- B. усне мовлення.
- C. текст у конкретній комунікативній ситуації.
- D. жанр.

99

Індивідуальний стиль автора називають:

- A. нормою.
- B. ідіостилем.
- C. жанром.
- D. регістром.

100

Лінгвістичний аналіз тексту є:

- A. лише теоретичним.
- B. лише практичним.
- C. комплексним.
- D. допоміжним.

Ключі відповідей до підсумкового тесту

№/відповідь	№/відповідь	№/відповідь	№/відповідь	№/відповідь
1. С	11. В	21. С	31. С	41. С
2. В	12. С	22. В	32. С	42. В
3. В	13. В	23. А	33. В	43. С
4. С	14. А	24. С	34. С	44. В
5. В	15. В	25. С	35. В	45. С
6. В	16. С	26. В	36. А	46. А
7. С	17. В	27. С	37. В	47. В
8. В	18. С	28. В	38. В	48. С
9. С	19. С	29. С	39. С	49. В
10. В	20. С	30. В	40. В	50. В

№/відповідь	№/відповідь	№/відповідь	№/відповідь	№/відповідь
51. В	61. В	71. В	81. В	91. С
52. В	62. В	72. В	82. D	92. В
53. В	63. В	73. С	83. В	93. С
54. В	64. С	74. В	84. В	94. В
55. С	65. С	75. С	85. В	95. В
56. С	66. В	76. В	86. В	96. В
57. А	67. В	77. В	87. С	97. С
58. В	68. С	78. В	88. В	98. С
59. В	69. С	79. С	89. В	99. В
60. В	70. С	80. В	90. В	100. С

Список рекомендованої літератури

1. Арешенков Ю.О. Лінгвістичний аналіз художнього тексту: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2007. 177 с.
2. Єщенко Т. А. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. / Т.А. Єщенко. К. : ВЦ «Академія», 2009. 264 с.
3. Кочан І. М. К75 Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 423 с.
4. Моклиця А. В. Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту (на матеріалі польської літератури ХХ ст.) : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей, які вивчають польську мову як іноземну / А. В. Моклиця ; Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2018. 143 с.
5. Bartmiński J., 2004: Tekst jako przedmiot tekstologii lingwistycznej [w:] Tekstologia. Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań, red. J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska, UMCS Lublin 2004.
6. Błaszak Magdalena. Analiza tekstu – warsztat lingwistyczny, 2020. URL: https://us.edu.pl/wp-content/uploads/Editor/O3-Text-analysis-linguistics-in-practice_pl.pdf
7. Cockiewicz Waław. Metaforyka Leśmiana (Analiza lingwistyczna). Wydawnictwo: Księgarnia AkademickaCykl: Biblioteka LingVariów (tom 13). 2011. 236 s.
8. Dobrzyńska T., 2004 Tekst w perspektywie stylistycznej [w:] Tekst – styl – poetyka, Kraków.
9. Żydek-Bednarczuk Urszula. Wprowadzenie do

- lingwistycznej analizy tekstu. Wydawnictwo: TAIWPN Universitas Kraków. 2005. 300 s.
10. Krawczyk Agnieszka. Communicative and Linguistic Method of a Narrative Text Analysis/ Komunikacyjno-lingwistyczna metoda analizy tekstu narracyjnego. Przegląd Badań Edukacyjnych (Educational Studies Review). Online. 1 June 2019. Vol. 1, no. 28, p. 193–218.
 11. Lingwistyka tekstu w Polsce i w Niemczech. Pojęcia, problemy, perspektywy redakcja naukowa: Zofia Bilut-Homplewicz, Waldemar Czachur, Marta Smykała. Wrocław. 2009. 364 s.
 12. Śliwińska Anna. Język polski. Analiza i interpretacja tekstów literackich Wydawnictwo Szkolne PWN. 2007. 208 s.
 13. Wilkoń A. Spójność i struktura tekstu. Universitas. 2002. 304 s. 8. Wyrwas K., Sujkowska-Sobisz K. Mały słownik terminów teorii tekstu. Warszawa. 2005. 224 s.

Корисні покликання

1. Uniwersytet Warszawski. Analiza tekstu literackiego. URL: [https://usosweb.uw.edu.pl/kontroler.php?action=actionx:katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot\(prz_kod:3002-1ATL3CO\)](https://usosweb.uw.edu.pl/kontroler.php?action=actionx:katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot(prz_kod:3002-1ATL3CO))
2. Uniwersytet Rzeszowski. Moduł medialny. URL: <https://www.ur.edu.pl/pl/wydzialy/wydzial-filologiczny/student/kierunki-studiow-programy-rozklady-sylabusy/dziennikarstwo-i-komunikacja-spoleczna/modul-medialny-2>
3. Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Polisensoryczna analiza i interpretacja tekstu literackiego w edukacji i terapii. URL: <https://usosweb.us.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot&kod=06-PE-N2-WIP-05>

Список використаних джерел

1. Довженко О. П. Щоденникові записи. 1939–1956. Харків : Фоліо, 2013. 950 с.
2. Драгоманов М. П. Вибране. Київ : Либідь, 1991. 688 с.
3. Костенко Л. В. Неповторність : поезії. Київ : Радянський письменник, 1980. 102 с.
4. Симоненко В. А. Лебеді материнства : поезії. Київ : Молодь, 1981. 160 с.
5. Сковорода Г. С. Повна академічна збірка творів / за ред. Л. Ушкалова. Харків : Майдан, 2011. 1400 с.
6. Тичина П. Г. Сонячні кларнети : поезії. Київ : Сяйво, 1918. 64 с.
7. Українка Леся. Зібрання творів у 12 томах. Т. 1 : Поезії. Київ : Наукова думка, 1975. 448 с.
8. Франко І. Я. Зібрання творів у 50 томах. Т. 45 : Філософські праці. Київ : Наукова думка, 1986. 576 с.
9. Шевченко Т. Г. Кобзар. Київ : Дніпро, 1982. 647 с.
10. Herbert Z. Pan Cogito. Warszawa : Czytelnik, 1974. 88 s.
11. Jan Paweł II. Przemówienia i homilie z podróży do Polski. Kraków : Znak, 1997. 420 s.
12. Korczak J. Jak kochać dziecko. Warszawa : Rzecznik Praw Dziecka, 2012. 164 s.
13. Lem S. Filozofia przypadku: Literatura w świetle empirii. Wyd. 3-e. Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1988. 640 s.
14. Mickiewicz A. Utwory dramatyczne. T. 2. Giaur (tłumaczenie). Warszawa : Czytelnik, 1998. 350 s.
15. Miłosz C. Wiersze ocalone. Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2007. 480 s.
16. Sienkiewicz H. Dzieła. T. 56 : Pisma krytyczne i publicystyczne. Warszawa : Czytelnik, 1955. 480 s.

17. Słowacki J. *Listy do matki*. Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1959. 530 s.
18. Szymborska W. *Wielka liczba*. Czytelnik, 1976. 44 s.
19. Żeromski S. *Snobizm i postęp*. Warszawa : Czytelnik, 1956. 230 s.

